

Čís. 2617.

Komisionář nemůže uplatňovati zadržovací právo na zboží, jež mu bylo dáno do komise.

(Rozh. ze dne 15. května 1923, Rv I 1208/22.)

Žalobce dal žalované zboží do komise. Proti žalobě na vrácení zboží uplatňovala žalovaná zadržovací právo pro svou pohledávku za žalobcem. Oba nižší soudy žalobě vyhověly, odvolací soud z těchto důvodů: Soud odvolací neshledal, že napadený rozsudek trpí vadou, odvolatelkou mu vytýkanou. Jde jediné o to, zda žalovaná ohledně zboží, jehož vrácení se žalobce domáhá, právem může vykonávati právo zadržovací ve smyslu čl. 313 obch. zák. Dle tohoto zákonného ustanovení přísluší kupci pro splatnou jeho pohledávku, kterou má za druhým kupcem z obchodu, s ním uzavřeného, zadržovací právo ohledně veškerých movitých věcí i cenných papírů dlužníkových, v jichž držení se nalézá nebo jinak má možnost s nimi nakládati. Výjimkou z této zásady nelze dle čl. 313 odstavec druhý obch. zák. zadržovací právo vykonávati, když výkon jeho by odporoval příkazu, dlužníkem danému, nebo převzaté věřitelem povinnosti, určitým způsobem oněmi věcmi nakládati. O případ tohoto druhu se tu nejedná. Procesní soud zjistil, že žalobce dal sporné zboží žalované jako zboží komisionářské, že několik dní před dopisem ze dne 23. dubna 1920, kterým teprve, jak z tohoto dopisu zřejmo, zaslal žalobce dvě avisa na zboží, o něž jde, žádal žalovanou, by vzala zboží do komise, poněvadž on nemá v Praze skladiště. Z toho plyne, což i potvrzeno jest dopisy žalobce ze dne 23. dubna 1920 a žalované ze dne 26. dubna 1920, že již tím, že žalobce ono zboží dal žalované do komise, jím disponoval, udělil žalované ještě před odevzdáním jeho určitý příkaz, že s ním nakládati má jako komisionářka, což ona také dle svého dopisu ze dne 26. dubna 1920 potvrdila, převzavši tak povinnost nakládati se zbožím tím jako komisionářka. Žalovaná byla tedy povinna oním komisionářským zbožím nakládati dle daného příkazu a převzaté povinnosti a když tomu tak, pak ovšem dle jasného předpisu čl. 313 odstavce druhý obch. zák. zadržovací právo ohledně své pohledávky za žalobcem v příčině sporného zboží vykonávati nemůže, neboť by to odporovalo danému příkazu i převzaté povinnosti. Když tedy procesní soud žalobě, pokud se jí domáháno vrácení sporného zboží, vyhověl, posoudil věc po stránce právní správně.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání, v němž se uplatňuje toliko dovolací důvod §u 503 čís. 4 c. ř. s., není opodstatněno. Je zjištěno nižšími soudy a tímto zjištěním je dovolací soud vázán, že sporné zboží, jehož vydání se žalující strana na žalované firmě vlastnickou žalobou domáhá a které žalovaná firma vydati se zdráhá, uplatňujíc zadržovací právo ve smyslu čl. 313 obch.

zák., bylo jí žalující stranou dáno do komise. Dlužno přisvědčiti nižším soudům, že tím jest zadržovací právo na tomto zboží dle čl. 313 odstavce druhý obch. zák. vyloučeno, jelikož by se výkon zadržovacího práva přičil příkazu udělenému žalobcem žalované firmě a jí dopisem ze dne 26. dubna 1920 ostatně také přijatému, by toto zboží vlastním jménem na účet žalobcův prodala (čl. 360 odstavce první a 351 obch. zák.). Že tento příkaz byl odvolán, žalovaná strana ani netvrdila. Byla dle toho napadeným rozsudkem věc posouzena bez právního omylu, pročez se dovolatelka odkazuje na jeho v podstatě správné důvody. K vývodům dovolání se podotýká, že tvrzení, že žalovaná firma ohledně sporného zboží nepřevzala žádného závazku, odporuje nejen skutkovému zjištění nižších soudů, že zboží převzala do komise, nýbrž i obsahu vlastního jejího shora již uvedeného dopisu ze dne 26. dubna 1920, kde to výslovně potvrzuje. Při provedení dovolacího důvodu nesprávného právního posouzení věci dlužno však vycházeti ze skutkového děje nižšími soudy platně zjištěného, a nečiní-li dovolatelka tak, neprovádí tohoto dovolacího důvodu podle zákona. Jelikož zadržovací právo na sporném zboží žalované firmě nepřisluší, není třeba, obírat se otázkou, zda nepominulo nabídnutím jistoty 10.000 Kč. Avšak dovolatelka nemá ani v tom pravdu, že by nabídnutím dostatečné jistoty pominulo pouze právo k prodeji; naopak pomíjí jím také zadržovací právo samo.

Čís. 2618.

Bylo-li ujednáno, že dohodné má býti splatno teprve při sepsání kupní smlouvy, nemá na ně sprostředkovatel nároku, dokud k sepsání smlouvy nedošlo, třebas byl kupitele přivedl a smlouva ústně byla dojednána, pak ale z jakékoli příčiny zase rozvázána.

(Rozh. ze dne 15. května 1923, Rv I 1411/22.)

Žalovaný zavázal se žalobci, sprostředkuje-li mu prodej nemovitosti, že mu vyplatí 5.000 Kč při »sepsání kontraktu«. Žalobce kupitele přivedl, žalovaný se s ním o prodeji dohodl, pak ale z prodeje sešlo, takže písemná smlouva nebyla vůbec sepsána. Žalobu o zaplacení dohodného 5.000 Kč oba nižší soudy zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Nezáleží na tom, proč k sepsání kontraktu nedošlo, zvláště když žalobce v prvé stolici nenamítal, že žalovaný propustil kupitele bez dostatečných důvodů. Právem tedy nezabýval se soud první stolice tím, zda žalovaný měl dostatečné důvody k tomu, by smlouvu, již ujednanou, souhlasně s kupitelem zrušil. Když dle zjištění prvního soudu bylo ujednáno, že dohodné 5.000 Kč bude teprve při sepsání kontraktu zapláceno, má to ten význam, že žalovaný chtěl míti úplnou jistotu o splnění tržové smlouvy a že jen v tomto případě bral na se závazek na 5.000 Kč. Není zde ani neúplnosti ani vad řízení, vytýkaných odvoláním, neboť žalovaný mohl od smlouvy tržové ustoupiti a tím padl žalobcův nárok na dohodné vázané sepsáním kontraktu. Žalobce, dohodiv kupitele, s nímž smlouva ústně ujednána, splnil ovšem vše, co jeho sprostředkovatelská činnost vyžadovala, žalovaný mu tedy nikterak